

333МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

15 -16 ТРАВНЯ 2024 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.091.12

П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 6 від 30 травня 2024 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 14 травня 2024 р.).

Рецензенти:

Канішевська Л.В., доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України.

Безкорвайна О.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії та історії зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної е-конференції з міжнародною участю «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану», м. Рівне, 15-16 травня 2024 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2024.140 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми II Всеукраїнської науково-практичної е-конференції з міжнародною участю «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України, формування національної солідарності в учнівської та студентської молоді, організації інклюзивного навчання в закладах освіти, підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі та педагогів в умовах інформаційних впливів і воєнного стану.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2024.

Укладання.

© Автори статей, 2024

for the development of the cultural potential of modern society: Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. С. 148–194.

3. Підлипняк І. Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку: особливості освітньо-виховного процесу. *Науковий вісник*. 2017. Вип. 2 (41). С. 194–196.

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З ГЕОГРАФІЇ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Костолович Марія Ігорівна,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри екології, географії та хімії,

Рівненський державний гуманітарний університет

Загострення екологічних проблем зумовлює необхідність підвищення статусу екологічного навчання, формування екологічного стилю мислення і поведінки підростаючого покоління, що є одним з основних завдань сучасної школи [1]. Це передбачає не лише оволодіння екологічними знаннями, а й здійснення діяльності, що сприяє трансформації цих знань у морально-етичні переконання, вміння і навички природоохоронної діяльності, здатність орієнтуватися в екологічних проблемах, відстоювати власну позицію щодо ухвалення рішень у справі збереження й охорони довкілля. Розв'язання цього завдання здійснюється у межах формування в учнів ключових компетенцій для життя.

Формування екологічної компетентності учнів, що передбачає усвідомлення основ екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства,

обумовлює реалізацію компетентнісного потенціалу навчальних предметів, зокрема географії, осучаснення форм та методів педагогічної діяльності.

Аналіз праць науковців щодо висвітлення проблеми формування екологічної компетентності засобами географії, удосконалення методів навчання географії через вивчення навколишнього середовища, підтверджує, що сучасна географія має невичерпний екологічний потенціал, більше того, має стати інтегральним чинником спрямованості природничих і суспільних наук на вирішення проблем взаємодії людини і природи.

Нерозривну частину процесу навчання географії у школі складає позакласна робота з географії, спрямована на всебічний розвиток особистості, яка володіє просторово-географічними знаннями, культурно-географічними ціннісними орієнтирами та пов'язує своє майбутнє з географічним середовищем на основі гармонійної взаємодії з природою.

Перевагою позакласної роботи є можливість охоплення широкого спектру відносин суспільства й особистості на засадах добровільності та відкритості, що посилює активність учня, його готовності до свідомого, самостійного вибору, здатності розкривати та реалізовувати власні здібності, проявляти ініціативу, самостійність, відповідальність. Урізноманітнення діяльності сприяє побудові взаємин учня з навколишнім світом на засадах морально-етичної поведінки, надає можливість розв'язати проблеми особистісного та суспільного характеру, створює умови для самоствердження та самореалізації.

На основі специфіки планування позакласної роботи, її реалізації та аналізу педагогічного досвіду вчителів розроблено структуру організації позакласної діяльності учнів основної школи, у якій виділяють мотиваційний, змістовий та процесуальний компоненти [2; 3].

Мотиваційний компонент включає постановку мети, формулювання ідей та прояв ініціативи, зацікавленість учнів, залучення їх до процесу діяльності. Організація позакласної діяльності учнів виступає як один із важливих засобів самореалізації, тому робота вчителя повинна бути орієнтована на розвиток

соціально активної особистості, на ціннісне ставлення до себе, суспільства, навколишнього середовища, що сприяє формуванню сталої відповідальної поведінки на основі морально-етичних норм взаємодії з оточенням. Провідна роль учителя географії в даному процесі полягає в створенні розвивального середовища для особистості, професійному спрямуванні ідей, формуванні самостійної, творчої діяльності учнів з дослідження і охорони навколишнього середовища тощо.

Змістовий компонент передбачає планування позакласних заходів та підготовку до їх проведення. Тематика для проведення заходів має виражати екологічне спрямування і може передбачати висвітлення таких проблем: забруднення навколишнього середовища; дефіцит природних ресурсів; нераціональне використання енергетичних ресурсів; виснаження і спустошення родючих земель; зникнення видів рослин і тварин; масова вирубка лісів; зростання захворюваності населення тощо.

Процесуальний компонент передбачає проведення позакласних заходів, підбиття підсумків. З метою формування в учнів відповідального ставлення до навколишнього середовища варто проводити роботу систематично та з використанням різних форм організації позакласної роботи, зокрема розгляд проблемних ситуацій, проведення тренінгів, рольових ігор, вікторин, планування наукових спостережень і експериментів, залучення до суспільно корисної справи, проєктної діяльності тощо. Важливим є посилення практичної спрямованості, пов'язаної із застосуванням на практиці еколого-географічних знань і вмінь у повсякденному житті для соціально відповідальної поведінки у навколишньому середовищі, його збереження, самостійного оцінювання рівня впливу людини на природу та вирішення конкретних практичних завдань.

Отже, чітко і правильно організована позакласна робота з географії, її екологічне змістове наповнення, безумовно, позначається на рівні екологічної компетентності учнів. Цей процес повинен ґрунтуватися на принципах єдності пізнавальної та практичної діяльності у вивченні й поліпшенні довкілля; взаємозв'язку глобального, національного і краєзнавчого підходів;

використання навчальної, розвивальної та виховної функцій навколишнього середовища; неперервності, інтегрованості, що сприяють синтезуванню екологічних знань, розумінню цілісної картини світу.

Список використаних джерел:

1. Географія, 6-9 кл.: навч. програми для загальноосвіт. навч. закл. URL: navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf (дата звернення: 10.05.2024).
2. Дидактика географії: [монографія] / В. М. Самойленко, О. М. Топузов, Л. П. Вішнікіна, І. О. Діброва. К. : Ніка-Центр, 2013. 570 с.
3. Дудка І.Г. Підготовка майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів: дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: 13.00.04. Переяслав-Хмельницький, 2017. 275 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЛІТНІХ ДИТЯЧИХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ

Лаппо Віолетта Валеріївна,

доктор педагогічних наук, професор

кафедри педагогіки і психології

Коломийського навчально-наукового інституту,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Виховання підростаючого покоління є безперервним педагогічним процесом, який розвивається і продовжується в літніх таборах відпочинку. Їх діяльність спрямована на організацію дозвілля та відпочинку, зміцнення здоров'я, задоволення інтересів і духовних запитів дітей, підлітків і юнацтва. Зміст, форми і методи їх роботи визначаються статусом закладу і будуються на принципах самоврядування та демократії, культурно-історичних традицій, пріоритетності загальнолюдських надбань і цінностей.

Організація виховного процесу в літньому таборі відпочинку

З М І С Т

Necherda Valeriia Borysivna

EFFECTIVE TECHNOLOGIES OF DEVELOPMENT OF
ASSERTIVENESS OF PUPILS OF SENIOR CLASSES _____ 3

Zhou Yicheng

FEATURES OF PROSPECTIVE TEACHERS' PROFESSIONAL
TRAINING IN A HIGHER EDUCATION INSTITUTION _____ 6

Акімов Вадим Юрійович

РОЗВИТОК МЕДІАГРАМОТНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ПРОФІЛАКТИКИ
ІНФОРМАЦІЙНОГО НАСИЛЛЯ В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ _____ 8

Береговська Наталія Олексіївна

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ І ВИХОВАННІ: РЕАЛІЇ
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ _____ 11

Боровець Олена Віталіївна

РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ _____ 15

Ван Їньцзи

ВИЩА ОСВІТА ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ _____ 18

Верхова Ірина Павлівна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ _____ 20

Власюк Людмила Василівна

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГЕЙМІФІКАЦІЇ НА УРОКАХ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____ 23

Воронко Денис Анатолійович, Гудовсек Оксана Анатоліївна

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ОСНОВА
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ:
НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ _____ 27

Євтушенко Олеся Миколаївна

СУТНІСТЬ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____ 30

<i>Журба Катерина Олександрівна</i>	
ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНСТУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ДОСЛІДЖЕННЯ	33
<i>Іванова Лідія Іванівна</i>	
РУХАНКА ЯК КОМПЛЕКСНА ТЕХНОЛОГІЯ СИСТЕМИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	36
<i>Колодич Сніжана Іванівна</i>	
МЕТОДИ РОЗВИТКУ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	39
<i>Костолович Марія Ігорівна</i>	
ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З ГЕОГРАФІЇ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	43
<i>Лапно Віолетта Валеріївна</i>	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЛІТНІХ ДИТЯЧИХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ	46
<i>Леус Ірина Валеріївна</i>	
ПРОБЛЕМА СПІЛКУВАННЯ ТА ВЗАЄМОВІДНОСИН З ОДНОЛІТКАМИ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ	49
<i>Лоу Кайвень, Сойчук Руслана Леонідівна</i>	
ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ	52
<i>Ма Їжун</i>	
СУЧАСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	55
<i>Маліновська Наталія Василівна</i>	
ЕЙДЕТИКА ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ	58
<i>Михальчук Таїса Миколаївна</i>	
СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	60
<i>Морін Олег Леонідович</i>	
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА ФОРМУВАННЯ КАР'ЄРНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	63

<i>Паска Тарас Валерійович, Паска Андрій Валерійович</i> ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ _____	66
<i>Поличева Юлія Володимирівна</i> ДОСВІД ЗАЛУЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ США _____	70
<i>Руденко Юлія Олександрівна</i> ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНА ФОРМА НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ НАВИЧОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГІГІЄНИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	74
<i>Синьчук Оксана Миколаївна, Мартинюк Марина Іванівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА _____	77
<i>Сілкова Ельвіра Орестівна</i> ЗАВДАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	83
<i>Сміцька Оксана Вікторівна</i> МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____	88
<i>Сойко Інна Миколаївна</i> ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-УРОКІВ У МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІЙ ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ _____	91
<i>Сойчук Руслана Леонідівна</i> НАЦІОНАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК ПІДҐРУНТЯ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ _____	94
<i>Сокол Наталія Валеріївна</i> ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	97
<i>Сорочинська Тетяна Адамівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ _____	100

<i>Толочко Світлана Вікторівна</i>	
ВПЛИВ СУЧАСНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ НА ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ УКРАЇНИ	103
<i>Трейтяк Дмитро Вячеславович</i>	
ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПОШИРЕННЯ СЕРВІСІВ ШІ	109
<i>Третьак Оксана Миколаївна, Сюй Чан</i>	
СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ ПЕДАГОГА	111
<i>У Сянь</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	115
<i>Хом'як Ольга Анатоліївна, Продан Олена Михайлівна</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ ДЛЯ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	118
<i>Чугай Оксана Леонідівна</i>	
LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	121
<i>Шостак Анастасія Володимирівна</i>	
ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЗАЙМЕННИКА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	124
<i>Яковишина Тетяна В'ячеславівна</i>	
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	127
<i>Яремович Марія Андріївна</i>	
РОЛЬ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	133

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ В
УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

15-16 ТРАВНЯ 2024 РОКУ

**ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК: ПРОФ. Р.Л.СОЙЧУК
КОМП'ЮТЕРНА ВЕРСТКА ТА ДИЗАЙН: Л.М.СОЛОВЕЙ**

ВИДРУКОВАНО:

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
РДГУ**

ВУЛ. ПЛАСТОВА, 31, КАБ. 02, М. РІВНЕ, 33000

НАКЛАД: 100 ПРИМІРНИКІВ.

ПІДПИСАНО ДО ДРУКУ 14.05.2024 Р.

ДРУК ОФСЕТНИЙ.

УСІ МАТЕРІАЛИ І ДОПОВІДІ КОНФЕРЕНЦІЇ ДРУКУЮТЬСЯ В АВТОРСЬКІЙ РЕДАКЦІЇ.